

Betænkning,
 om offentlige
 Forraads- og Huses Opretning
 og
 Indretning i Norge,
 af
 G. Schøning.

§. I.

Efter det, som i vor forige Afhandling er anført, samt andre Omstændigheder, er der vel ingen, som kan negte eller tvile paa, at jo offentlige Korn- og Huse, eller Boigde-Magaziner, ere baade nødvendige og nyttige, især i et Land, som vort er, hvor Korn- og Avlingen paa mange Steder er ei tilstrækkelig til Indbyggernes Underholdning, og desuden neppe noget Aar gaaer forbi, at den jo paa et eller andet Sted, ved en eller anden Hændelse, slaaer feil; Ei at tale om de saa kaldede store Aar, da Misveert indfalder nesten over det hele Land. Men om Indretningen af saadanne Forraads- og Huse derfor strax og paa eengang bør skee? om den er giørlig, eller raadelig for andre Omstændigheders Skyld? og paa hvad Maade

den best burde i Verk sættes? Det bliver et andet Spørgsmaal, som fortjener og behøver nøiere at undersøges; Thi alle nye Forslage og Indretninger ere farlige, skjønt de og ved første Diekast kan ansees for at være baade antagelige og gavnlige, og føre ofte større Vanskeligheder med sig, naar de skal sættes i Verk, end man kunde indsee i Forveien. Saa det er høist fornødent, at man i saadanne Ting gaaer langsomt til Verks, og ligesom føler sig for ved hvert Skrit, paa det man ei, i Steden for den forventede Fordeel, skal foraarsage Landet Skade, bringe det i unyttig Bekostning, og af det hele Anlag have til sidst intet andet end Skam og Skade.

§. 2. Ingen maae derfor tænke, at jeg i denne Sag vil opkaste mig til Dommer, eller ansee mine Tanker herom at være de rigtigste. Nei, langt fra! Men jeg vil kun sige, hvad jeg mener, for at give dem, som forstaae Sagen bedre, Anledning til at udfinde det rigtigste og tienligste, hvilket man ofte ei kommer efter, uden ved andres Bildfarelser. Skulde derfor Boigde-Magaziner her i Norge oprettes, hvilket jeg sikkerlig troer, at ville bringe Landet Fordeel, saa kunde maaskee følgende Poster ei være utienlige til at overveies.

§. 3.

§. 3. Det bliver vel en rigtig Sag at enhver nye Indretning er desto bedre, jo bequemmere den skeer, jo lettere den fører til Maalet, jo mindre den koster Landet eller andre Bedkommende, jo flere den er til Nytte, jo færre til Skade (thi en nye Indretning, i hvor god og almindelig nyttig den end er, maa dog blive visse til en Slags Skade) og jo mindre Forandring eller Forvirring samt Misforstaaelse den fører med sig. Vilde man da spørge, paa hvis Bekostning saadanne Forraads- & Huse burde indrettes? af hvilke, hvorledes og paa hvilke Steder anlegges? af hvem de bør forestaaes? og paa hvilken Maade de best kunde vedligeholdes og bevares for Fordervelse? Saa kunde dertil postviis saaledes svares:

§. 4. Alt Indretningen af bemeldte Forraads- & Huse ingenlunde burde komme Regjeringen til Besvær og Bekostning, ei heller de Kongelige Betiente til større Byrde og Ansvar, end den de hidindtil har haft, uden for saa vidt det usorbigtiengelig var fornødent, eller det kunde skee uden synderlig Besværlighed for dem; Thi ligesom det paa den ene Side synes ubilligt og alt for meget at begiere, at ved hver nye Indretning i Landet, og ved hvert nyt Forslag at sette i Verk, skal Regjeringen settes i Fare for at

tabe og i Beføstning, da alt, hvad man af høistbemeldte i saadant Tilfælde kan vente, er at den vil understøtte og beskytte Under-saatternes nye Indretninger og Foretagender til deres eget og Landets Beste, opmuntre ved et eller andet Slags Belønninger, og komme til Hielp i fornødent Tilfælde med Penge-Laan for en billig og maadelig Rente; Saa er det paa den anden Side heel betænkkeligt at bebyrde de Kongelige Betienter med saa meget, at enten maage visse Ting derover ganske forsømmes, eller alle med hinanden kun slet og maadeligt bestilles. Det Forslag derfor, at den Kongelige Korn-Tiende skulde anvendes til saadanne Forraads-Huse at oprette, og i samme indlægges, kan jeg ei andet see, end hertil at være utienligt, da det, uden at tale om andre Ting, som man her vil gaae forbi, vil foraarsage Forandring og Forvirring i den nu værende Indretning med bemeldte Tiende, som uden al Tvil er den sikkerste og fordeeltigste, skaffe de Kongelige Betienter og andre en Hoben Bryderie, og giøre Skaar i de Kongelige Indkomster, uden at opnaae Diemerket, da man veed, hvor let Korn-Barer, som længe ligge paa eet Sted indsluttede, paa een eller anden Maade, udskiemmes og forderves.

§. 5. For dette og andre Uleiligheder at forebygge, bliver det vel altsaa best og sikkerst, at saadanne Forraads-Huse beko-
stes, indrettes, vedligeholdes og forestaaes af et hvert Steds Almue selv, efter en vis af
Dorigheden fastsat Plan, hvorved anordnes og fastsettes, hvorledes og hvor meget enhver
dertil bør erlegge og giøre sit. Alt det hele
Forraads-Hus skulde fyldes, og enhver
Gaard give dertil et lige stort Quantum, til
7. & 8. Tønder Korn, som man har villet
foreslaae, var baade ubilligt og skadeligt;
Eh! alle Gaarder ere jo ikke lige store og
gode, men stor Ulighed baade mellem deres
Avling og deres Opsidderes Wilkaar? Saa
jeg troer, at visse Bønder paa sine Steder,
naar de skulde levere ud af deres Avling 7. &
8. Tønder Korn, vilde have enten alt for
lidt eller intet tilbage at leve af. Desuden
maatte, naar saa stor en Mængde Korn paa
eengang skulde indleveres, Korn-Prisen
nødvendig stige, og Dyr-Tid foraarfages i
Landet, tværtimod Hensigten af Indretning-
gen, som derved tillige vilde blive forhadet,
og finde desto flere Hindringer; Eh! lad os
sette, at der i et hvert af Trondhiems Amts syv
Fogderier ere 500de Gaarde alene, og at
hver Gaard i disse Fogderier indskyder 8.
Tønder Korn, saa beløber den hele Sum at
det Amt alene sig henimod 30000. Tønder,

hvilke naar Amtet paa eengang maatte undvære, kan enhver let slutte, hvordanne Følgerne deraf vilde blive, og at Forraads- Husene vilde strax komme til at tomme igien ligesaa hastigt som de vare fyldte.

§. 6. Bedre synes det derfor at gaae langsomt til Verks, for des sikkrere at opnaae Maalet, end at haste formeget, og derved over gaae glip deraf. Og mener jeg da, at Sagen kunde tages omtrent paa denne Fod: Jeg setter f. E., at en Gaard kan avle 20. Tønder Korn om Aaret, hvoraf omtrent 3. Tønder gaae bort i Tiende og andre Afgifter at svare, men 4re omtrent behøves til Sædes Korn. Af de øvrige 13. Tønder synes da en Bonde, uden synderlig Savn i sin Huusholdning og Afgang for Landet, især naar det skadelige Brændeviins Brænderie, som forærer langt mere, fremdeles og til Gavns blev hemmet, at kunne for eet Aar henlegge $\frac{11}{16}$. Deel, eller en halv Tønde, og den, som avlede kun 10. Tønder, et Qvarter, og saa videre efter Proportion mere eller mindre, og dermed vedblive nogle Aar, indtil et vist Quantum Korn var samlet. Vilde man spørge: hvor længe? kunde dertil svares: For det første saa længe, indtil enhver Gaard, efter sin Bestaaffenhed, havde faaet samlet enten det hele, eller de $\frac{2}{3}$. Dele, eller i det

i det mindste den halve Deel af det Qvan-
tum Korn, som behøvedes til Gaarden at
tilsaae; Thi da Hensigten med saadanne
Forraads-Huses Opretning, skulde være at
komme Landet til Hielp i indfaldende Mis-
veer, og det er en upaatvilelig Sag, at Lan-
det i saadant Tilfælde mest trænger til Sæde-
Korn, og vanskeligt dermed kan blive hiulpet
fra fremmede Steder, hvilket Erfarenhed
noksom har viist; Saa indseer vel enhver
Fornødenheden deraf, at Forraads-Husene
bleve først og fremst forsynede med et godt
og tilstrekkeligt Forraad af Sæde-
Korn, hvis Mangel nødvendig maae tilføre Landet
den største Skade; da slet Sæd ei kan andet
end give enten slet eller ingen Grøde af sig,
allerhelst naar slet, Koldt og fugtigt Veir
tillige indfalder. Og troer jeg sikkert, at
bemeldte Mangel er een af de fornemste Aar-
sager, hvorfor et Aaar gierne fører flere med
sig, det ene verre end det andet, ved det man
i saadant Tilfælde enten maae betiene sig til
Sæd af eget fra forrige Aar umodet Korn,
eller af det Udenlands fra tilførte, som enten
kan være for gammelt eller i Skiberummet
fordervet, eller ved, at samme, som kommer fra
de saa meget sydligere Lande, ei vel kan for-
drage vort Lands koldere Lust, og derfor
neppe vil arte sig tilgavn, med mindre et
desto bedre Sommer- og Høst- Veir indfalder.

§. 7. Man holder gemeenligen for, synes ogsaa at kunde bekræfte det med en Slags Erfarenhed, at naar Aaar indfalde, følge gierne flere, gemeenligen tre i Aar efter hinanden. Nu er det vel ikke saa vis en Sag, at man kan gjøre det til en fast Regel, ligesom det og stod til at forsøge, om dette, hvis saa var, ei kunde forekommes, eller i det mindste meget hielpes, naar man altid og overalt var forsynet med behørig godt Sæde = Korn; Men imidlertid er det dog noget, hvorpaa det meget vilde komme an i de fornødne Forraads Huses Indretning og Behandling, fornemmelig i at udtage eller udlevere i paa kommende Tilfælde det henlagte Sæde = Korn; Thi skulde Sagen befindes at være rigtig, saa maatte ved indfaldende Misveer ei alt Sæde = Korn udleveres paa eengang, men kun det halve, eller $\frac{2}{3}$. Deel deraf, for altid at have noget i Forraad, om flere Aaar skulde paa komme; da det altid er et mindre Onde, at kun den halve Gaard eller $\frac{2}{3}$. Deel af den bliver tilsaet, hvis Opsidderen selv ei skulde have eller kunde skaffe sig mere Sæde = Korn, end at den skulde miste alt sit Sæde = Korn paa eengang. Ligesom det og er en Sag, som var værd at tage i Betænkning, om det for dem, som boe i Markene, eller paa fugtige og frostnemme Steder, ei skulde være tienligere

gere og fordeelagtigere, naar Naar indfaldr, eller det tegnede sig dertil, enten at lade deres Gaarder ligge usaaede, eller kun besaae de Steder, som laae fordeelagtigst, heller end at spille baade Arbeide og Sæde-Korn i et alt for uvist Haab.

§. 8. Men var det da ikke bedre, maatte man spørge, at enhver Gaard henlagde saa meget Sæde-Korn, at den havde Forraad til 3de eller i det mindste 2de Aar? Vist nok er det, at saadant ei var af Veien, om det beqvemmeligen kunde skee. Men der ere fornemmelig 2de Aarsager, hvorfor jeg anseer dette deels som ufornødent, deels som ei vel giørligt. Ufornødent i Betragtning af Gaardenes ulige Besskaffenhed her i Landet, da nogle ere mere frostnemme, som de sige, end andre, da Kornet paa nogle ofte fryser bort, paa andre sielden, og paa endeel aldrig; og da de altsaa ikke trænge alle lige meget og lige ofte til Sæde-Korn, saa den ene Gaard dermed kunde komme den anden til Hielp, ved at laane af sin Beholdning i Forraads-Huset, imod at den Laanende erstattede Laanet med lige meget og lige godt Korn, samt et lidet Tilleg, som Rente for det Laante. Paa hvilken Maade det ene Bøigdelav, og det ene Sogn, kunde i fornødent Tilfælde ogsaa komme det andet til Hielp.

Hielp. ligesom det og i adskillige andre Henseender kunde have sin store Nytte, om saadant Bytte af Sæde = Korn imellem Gaardene og Bøigdene ogsaa ellers imellem stunder skede.

§. 9. At enhver Gaard skulde i Forraads = Husene indlegge Sæde = Korn for 3de eller 2de Aar, synes for det andet ei vel at være giørligt, deels i Henseende til Forraads = Husenes Bygning, som derover vilde blive mere end dobbelt saa store, som de ellers kunde være, og følgelig ligeledes Beføstningerne paa at bygge dem, Almue ei til liden Tvingde; deels i Henseende til det saa meget større Quantum Korn, som derved kommer af Brug, og Landet ligesom maa undvære, ved det samme ligger indsluttet; hvilket er af en ikke ringe Betydning; deels i Henseende til den saa meget større Transport, hvorefter videre siden; og deels i Henseende til den store Vanskelighed, som møder ved at bevare saa stor en Mængde, særdeles Sæde = Korn, som paa eet Sted er indsluttet, mod Fugtighed, Møll = eller Korn = Orm, Forraadnelse o. s. v., hvorimod man vel har adskillige Forslage, som og til deels kan have sin Nytte; Men jeg mener, at man gierne kunde undvære samme, og de dermed følgende Bidtloftigheder, naar man med Forraads = Husenes Indretning og Behand-

Behandling vilde tage Sagen paa følgende
Fod:

§. 10. En halv Tønde Korn bliver
f. Ex. af en Gaard, som kan avle 20. Tøn-
der, det første Aar i Forraads-Huset ind-
lagt; men naar det samme efterfølgende Aar
atter skal skee, legger Bedkommende ind en
heel Tønde af seneste Aars Avling, og tager
den halve, som forrige Aar der har ligget,
derfra tilbage med sig; det tredie Aar legger
han ind $1\frac{1}{2}$. Tønde friskt Korn, i Steden
for det forrige, som han tager derfra, og
farer dermed fort, indtil saa meget Sæde-
Korn, som Gaarden er ansat for, er indlagt,
da man siden enten hvert Aar, eller hvert
andet Aar, ligesom fornødent kan ansees,
ombytter det gamle med nyt. Hvorved da
skeer, at man i alle Tilfælde har godt og
friskt Sæde-Korn at gribe til, og ei fornø-
dent at frygte for, at det skal være fordervet.

§. 11. Det verste, som herved vilde
møde, og føre en ikke liden Besværlighed
med sig, vilde være den til deels lange og paa
sine Steder vanskelige Transport af saa
mange Tønder Korn frem og tilbage; Thi
naar en Gaard behøvede f. E. 20., 30. å
40. Tønder Sæd, eller derover, skulde alt
dette føres af og til, Landet, til en ikke liden
Besvær

Besvær, som med Skjeds-Færer og Transporter er, særdeles paa visse Steder, mere end nok besværet tilførn. Dette maa man tilstaae, men tillige erindre, at en stor Deel, om ikke det meste, af denne Banskelighed vil henfalde, naar (1.) de store Korn-Gaarder, som ligge paa de Steder, hvilke ei ere saa meget frostnemme, bleve efter tilførn giorte Forslag ei ansatte for mere end det halve Gaardens Sæde-Korn at indlevere; Eller det (2.) blev saadanne Gaarders Beboere tilladt at have det behørigte Sæde-Korn beliggende hjemme paa Gaarden, paa et eget Sted, som dertil alene var indrettet, og med Laas forsynet, til hvilket Husbonden selv kunde have en Nøgel, men Presten og Fogden, eller i deres Sted Med-Hjælperne og Lensmanden, tvende andre, hvormed bemeldte Korn-Bød paa sine Tider kunde aabnes, og Kornet eftersees eller ombyttes; Naar (3.) det af Forraads-Husene udtagne og ombyttede Korn, i Steden for at føres tilbage, blev solgt paa Stedet enten til Kirke-Ciere, Tiende-Forpagtere, og andre, som handlede med Korn-Barer, eller og til Stedets egen Almue, eller andre Sogners Indbyggere; Og naar (4.) Korn-Husene bleve, som nødvendig maatte skee, anlagte ved hvert Steds og Bøigds Kirke, og Bonden tilladt at føre med sig, naar han reisste
til

til Kirken, saa meget som han kunde, indtil han havde fremført sit hele Quantum. Hvilket hver Gang kunde imodtages og eftersees, efterat Kirke-Tjenesten var til Ende. Med mindre saadant maatte ansees for at ville blive til Hinder og Uorden i Kirke-Tjenesten, da det vel ikke maatte tilstedes; men var bedre, at flere Naboer og Gaarder sloge sig sammen, for at hielpe hinanden i at føre deres Korn frem.

§. 12. Hver Gang man paa ovenmeldte Maade tog det gamle Korn af Forraads-Huset, maatte deraf noget levnes og henlægges til Spise-Korn, hvoraf Almuen kunde faae noget til Føde i paakommende Misvæxt, nemlig omtrent saaledes, at af hver Tønde Korn blev levnet 1. eller $\frac{1}{2}$. Skieppe, mere eller mindre efter Aarets Beskaffenhed; Hvorom et hvert Sogns Almue maatte indbyrdes forenes, naar deres Korn var indhøstet, og opgive for Lensmanden og Medhjelperne, hvor meget de af hver Tønde vilde levere i Forraads-Huset, hvilke derpaa kunde skriftlig indgive det til Presten og Fogden, som da, efter Sagens Beskaffenhed, enten lode det blive ved det, som Almuen havde fastsat, eller hvis de skulde ansee det at være for lidet, eller de derom vare af ulige Mening, indsendte det, med deres Betænkning

ning hos, til Amtmanden, hvis Mening da følges. Men skulde man ansee dette for at medføre for megen Bidtøftighed, som det vel vilde paa sine Steder, hvor Fogden og Amtmanden, kunde være langt borte boende, saa maatte eengang for alle noget vist fastsettes, som aarlig skulde henleges i Forraads-Huset, og det dermed forblive, saa ofte intet Naar indfaldt. Skulde og nogen i Steden for Sæde-Kornet, som saaledes skulde levnes, ville henlegge andet Mad-Korn, maatte det ei være ham formeent, naar Kornet kun var forsvaerlig godt.

§. 13. Et hvert Forraads-Huus maatte bygges og bekostes af et hvert Kirkes Sogns Almue, efter Almuens Størrelse og Gaardenes Mængde, under Lensmandens og Medhielpernes, eller en anden forstandig og redelig Mands Opsyn, som Almuen kunde faae dertil, efterat man i Forveien havde gjort Beregning og Overslag over, hvor meget og hvor stort Timmer med videre der behøvedes til Bygningen, hvor stor denne maatte være, og man var bleven eenig om, hvor meget og hvorledes enhver dertil vilde give og hielpe, enten med Materialier eller Arbeide, efter enhvers Leilighed. Hvilket enten kunde skee paa Tinget, i Overværelse af Dørrigheden og Lavrettet, samt Presten og andre

andre Folk af Stand og Vilkaar, som kunde boe i Boigden, og skionne om Billigheden af enhver Tilbud, samt selv med deres Exempel opmuntre de andre; Eller og kunde enhver Bonde opgive for Lensmanden, hvad han vilde give eller hvori hielpes til Husets Bygning, og samme derover indgive en Liste, som paa Tinget i forebemeldtes Overværelse kunde undersoges, og enhver da tilholdes at gjøre hvad billigt kunde eragtes.

§. 14. Det forstaaer sig selv at Bygningen maatte settes paa et høit og tørt Sted, og om mueligt saaledes, at det hele Forraad kunde, i paakommende Tilfælde, føres derfra, enten til Søes, eller efter Elve-Drage, andensteds hen. Tvende Hoved-Afdelinger maatte der og være i samme, den ene for Sæde-Kornet, afdeelt i saa mange Rum, som der vare Gaarder, hvor det maaskee var best at Kornet blev staaende i Sekke, eller i Tønder, da det med mindste Umage kunde ombyttes og bortføres. Den anden Afdeling for Mad-Kornet behøvede ei at være saa stor, da det kunde være nok, naar den blev inddeelt i 3de Rum, det ene for Rug, det andet for Byg, og det tredie for Havre, hvoraf et hvert Slags kunde flaaes sammen i en Binge, eller flere, og deraf udleveres i fornøden Tilfælde, dog saaledes,
 Erh. Selsk. Skr. 1. D. M ledes,

ledes, at ingen fik noget, med mindre han virkelig havde lidt Misveert, og det uden sin egen Skyld, og endda i dette Fald, ei mere for eet Aar, end den halve Deel af hans Forraad i Korn-Huset, om Misveerten havde kun truffet nogle Gaarder i Bøigden, men var den almindelig, eller havde truffet de fleste, da kun den tredie Deel: Dersom nogen vilde have mere, maatte han laane det af Forraads-Huset, saa fremt Misveerten ei var almindelig, eller dersom det ellers var i Stand til at laane, paa det Vilkor, at han neste Host skaffede det Laante tilbage in Natura, med et lidet Tilleg, som Rente for det Laante. Hvad han havde faaet af sit eget Forraad, maatte og paa samme Maade erstattes in Natura, dog uden saadan Rente.

§. 15. Ligesom disse Forraads-Huse, hvad Spise-Kornet angaaer, bleve til den Ende oprettede, at Almuen deraf kunde i Nødsfald, og naar Aar indfaldt, have Hielp til deres Underholdning; Saa maatte det ogsaa, naar gode Aaringer en Tid lang havde været, og et anseeligt Quantum Korn var samlet, være Almuen tilladt at jelsze saa meget deraf, som kunde undværes, dog ei videre, end at et vist Tal Tønder Korn for hver Familie, stedse blev i Forraad, i Korn-Huset.

§. 16. Men eftersom saadan Selgning kunde let i Fremtiden føde Misbrug af sig, og især blive de Handlende til Indpas og Skade; Saa maatte vel fastsettes, at naar Prisen paa Korn-Varerne var stegen til en vis Høide, skulde det være de offentlige Korn-Huse tilladt at selge, og for ikke; Med mindre enten Korn-Husene bleve saa fulde, at ikke mere derudi kunde rommes, eller Kornet, ved at ligge for længe, vilde forderves, da Almuen enten kunde selge det Overflødige paa Stedet, eller føre det til neste Riobstæd, og der selge det paa brugelige Maade; Thi derved skede, at paa den ene Side blev Korn-Prisen ei for høi til Byrde for Landet, og visse Egennyttige forhindrede fra at aagre for meget og udsue den Fattige; og paa den anden havde de Handlende ei at klage, at de maatte selge med Forlis. Men saa kom det tillige an paa at fastsette, hvor høit Prisen paa en Tønde Korn maatte stige, førend det kunde være tilladt at selge af Forraads-Husene, og til hvem Almuen selv vilde.

§. 17. Dersom det engang kom saa vidt, at et hvert Forraads-Huus kunde paa den Maade samle sig en liden Penge-Sum, maatte samme ei uddeles blandt Sogne-Folket, men anvendes til den almindelige Nytte

i Sognet, saasom til følgende: 1.) og fornemmelig til Forraads Huset selv at vedligeholde; 2.) til at lønne dem, som skulde staae for at imodtage og udlevere Kornet i Forraads-Huset, og holde Bog derover; hvortil Lensmanden og Medhielperne kunde tages, om de dertil vare bekvemme, eller et Par andre af de beste og redeligste Mænd i Sognet, som Almuen vilde selv dertil udvælge; Dog saaledes, at de stode under Prestens og Fogdens Inspection. Dersom der da blev noget tilovers, saa kunde det anvendes 3.) til Lættelse og Hielp for dem, som vilde optage nye Rydnings-Pladse i Sognet; 4.) Til Broer, eller andre saadanne Bygninger, som kunde være fornødne eller til Nytte i Bøigden, samt til Veien at forbedre, og store Myrer at udgrave. o. s. v.

§. 18. Der ere vel endnu mange andre Ting, som kunde herved være at erindre. Men jeg er bange for, at mange ville ansee en Hoben af hvad hidindtil er sagt, for Lust-Kasteller. Hvorfor jeg her maae igientage det, som tilforn er erindret, nemlig, at jeg ingenlunde har skrevet dette sammen, som en Plan, man ved Tingens Indretning burde følge, hvilket at gjøre, jeg anseer for at være langt over mine Kræfter, men alene til den Ende, at hvis Tingen i sig selv skulde ansees

ansees for tienlig og giørlig, hvilket først
maatte overveies, og det ergang kom saa
vidt, at man vilde sette den i Verk, dette da
i et eller andet Tilfælde kunde opvekke Esters
tanke, og give Anledning til at udfinde det,
som kunde være det beste herudi, og Landet
rienligst, hvilket man hermed alene har sigtet
til, uden at see paa egen Nytte og Fordeel.
